

باسمه تعالی

اقتصاد کلان

جلد اول

نویسنده: اولیور بلانچارد

مترجم: دکتر محمد تقی محبی

عضو هیئت علمی دانشگاه امام صادق علیه السلام

انتشارات
دانشگاه امام صادق علیه السلام

عنوان: اقتصاد کلان (جلد اول)

تألیف: اولیور بلانچارد

مترجم: دکتر محمدتقی محبی

ناشر: دانشگاه امام صادق علیه السلام

صفحه آرا: افرا حسین زاده

طراح جلد: محمدحسین بصیری

ناظر نسخه پردازی و چاپ: رضا دیبا

چاپ و صحافی: چاپ سپیدان / چاپ اول: ۱۴۰۴ / قیمت: ۹/۵۰۰/۰۰۰ ریال

شمارگان: ۵۰۰ نسخه

شابک جلد اول: ۹۷۸-۶۲۲-۳۸۱-۰۹۸-۵ / شابک دوره: ۹۷۸-۶۲۲-۳۸۱-۰۹۹-۲

فروشگاه مرکزی: تهران: خیابان انقلاب، بین خیابان فخرزایی و خیابان دانشگاه، مجتمع پارسا، همکف، واحد ۲ و ۳

تلفن: ۶۶۹۵۴۶۰۳. تلفن مرکز بخش: ۰۹۱۰۶۰۶۷۴۱۱

فروشگاه کتاب صادق: تهران: بزرگراه شهید چمران، پل مدیریت، ضلع شمالی دانشگاه

صندوق پستی ۱۵۹-۱۴۶۵۵ • کد پستی: ۱۴۶۵۹۴۳۶۸۱ • تلفکس: ۸۸۳۷۰۱۴۲

فروشگاه اینترنتی: <https://isupub.ir> • [E-mail: pub@isu.ac.ir](mailto:pub@isu.ac.ir)

سرشناسه: بلانچارد، اولیور

عنوان و نام پدیدآور: کاربرد اقتصاد کلان / تألیف: اولیور بلانچارد؛

ترجمه: محمدتقی محبی.

مشخصات نشر: تهران: دانشگاه امام صادق (علیه السلام)، ۱۴۰۴.

مشخصات ظاهری: ۴۳۵ ص / شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۳۸۱-۰۹۸-۵

موضوع: اقتصاد کلان

شناسه افزوده: محبی، محمدتقی، ۱۳۴۳ - مترجم

شناسه افزوده: دانشگاه امام صادق (علیه السلام)

رده بندی کنگره: HB ۱۸۰

رده بندی دیویی: ۳۳۹ / شماره کتابشناسی ملی: ۱۰۳۴۳۹۷۱

تمام حقوق محفوظ است، هیچ بخشی از این کتاب بدون اجازه مکتوب ناشر قابل تکثیر یا تولید مجدد به هیچ شکلی از جمله چاپ، فتوکپی، انتشار الکترونیکی، فیلم و صدا و انتقال در فضای مجازی نمی‌باشد. این اثر تحت پوشش قانون حمایت از حقوق مؤلفان و مصنفان ایران قرار دارد.

تقدیم به

همسر مهربان و خانواده عزیزم که
جز با صبر و همراهی آنان این کار
به نتیجه نمی‌رسید

«بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ»

وَلَقَدْ آتَيْنَا دَاوُودَ وَسُلَيْمَانَ عِلْمًا وَقَالَا الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي فَضَّلَنَا عَلَى كَثِيرٍ مِّنْ عِبَادِهِ الْمُؤْمِنِينَ.

(قرآن کریم. سوره مبارکه النمل / آیه شریفه ۱۵)

رسالت و مأموریت دانشگاه امام صادق (ع) «تولید علوم انسانی اسلامی» و «تربیت نیروی درجه یک برای نظام» (که در راهبردهای ابلاغی مقام معظم رهبری مدظله تعین شده) است. اثرپذیری علوم انسانی از انانی معرفتی و نقش معارف اسلامی در تحول علوم انسانی، دانشگاه را بر آن داشت که به طراحی نو و بازمهندسی نظام آموزشی و پژوهشی جهت پاسخ‌گویی به نیازهای نوظهور انقلاب، نظام اسلامی و تربیت اسلامی به‌عنوان یک اصل محوری برای تحقق مأموریت خویش بپردازد و بر این باور است که علم توأم با ه نفس می‌تواند هویت جامعه را متأثر در مسیر تعالی و رشد قرار دهد.

از این حیث «تربیت» را می‌توان مقوله‌ای محوری یاد نمود که وظایف و کارویژه‌های دانشگاه، در چهارچوب آن معنا می‌یابد؛ زیرا که «علم» بدون «تزکیه» بیش از آنکه ابزاری در مسیر تعالی و اصلاح امور جامعه باشد، عاملی مشکل‌ساز خواهد بود که سازمان و هویت جامعه را متأثر و دگرگون می‌سازد. از سوی دیگر «سیاست‌ها» تابع اصول و مبادی علمی هستند و نمی‌توان منکر این تجربه تاریخی شد که استواری و کارآمدی سیاست‌ها در گرو انجام پژوهش‌های علمی و بهره‌مندی از نتایج آن است. از آن منظر پیشگامان عرصه علم و پژوهش، راهبران اصلی جریان‌های فکری و اجرایی به حساب می‌آیند و نمی‌توان آینده درخشانی را بدون توانایی‌های علمی - پژوهشی رقم زد و سخن از «رجعیت علمی» درواقع پاسخ‌گویی به این نیاز بنیادین است.

دانشگاه امام صادق (ع) درواقع یک الگوی عملی برای تحقق ایده دانشگاه اسلامی در شرایط جهان معاصر است. الگویی که هم‌اکنون ثمرات نیکوی آن در فضای ملی و بین‌المللی قابل مشاهده است. طبعاً آنچه حاصل آمده محصول نیت خالصانه و جهاد علمی مستمر مجموعه بنیان‌گذاران و دانش‌آموختگان این نهاد است که امید می‌رود با اتکاء به تأییدات الهی و تلاش همه‌جانبه اساتید، دانشجویان و مدیران دانشگاه، بتواند به مرجعی تمام‌عیار در گستره جهانی تبدیل گردد.

معاونت پژوهشی دانشگاه امام صادق (ع) با توجه به شرایط، امکانات و نیازمندی جامعه در مقطع کنونی با طرحی جامع نسبت به معرفی دستاوردهای پژوهشی دانشگاه، ارزیابی سازمانی - کارکردی آن‌ها و بالاخره تحلیل شرایط آتی اقدام نموده که نتایج این پژوهش‌ها در قالب کتاب، گزارش، نشریات علمی و قدیم علاقه‌مندان می‌گردد. هدف از این اقدام - من قدردانی از تلاش خالصانه تمام کسانی که با آرمان و اندیشه‌ای بزرگ و ادعایی اندک در این راه گام نهادند - درک کاستی‌ها و اصلاح آن‌هاست تا از این طریق زنده پرورش نسل جوان و متمدن به طی این طریق نیز فراهم گردد؛ هدفی بزرگ که درنهایت بیت مکتب علمی امام صادق (ع) را در گستره بین‌المللی به‌همراه خواهد داشت (ان‌شاءالله).

ولله الحمد

معاونت پژوهشی دانشگاه

مقدمه مترجم

کتاب اقتصاد کلان نوشته اولیور بلانچارد (Olivier Blanchard) از جمله کتاب‌های درسی دانشگاهی است که در برخی از دانشگاه‌های معتبر جهان تدریس می‌شود. به همین جهت بیش از یک دهه است که این کتاب در دانشگاه امام صادق علیه السلام نیز تدریس می‌گردد.

ویژگی این کتاب این است که نویسنده با توجه به همکاری نزدیک با صندوق بین‌المللی پول و دیگر مراکز علمی و اجرایی آمریکا، متمرکز بر موضوعات کاربردی شده و آخرین آمارها و تحلیل‌های جدید و به‌روز اقتصاد جهانی را در قالب مصادیقی از پدیده‌های اقتصادی، تحت عنوان «کادر نمونه عینی» در کتاب خود آورده است، که بدون شک برای درک بهتر مفاهیم کتاب توسط دانشجویان بسیار مفید خواهد بود. مساله‌ها و تمرین‌هایی که در پایان هر فصل آورده، فرصت خوبی را جهت تقویت و تثبیت مفاهیم در اذهان دانشجویان فراهم می‌کند.

جلد اول این ترجمه، سیزده فصل از نسخه هشتم این کتاب را شامل می‌شود و به حول و قوه الهی ترجمه باقی فصول که شامل یازده فصل دیگر می‌شود، در قالب جلد دوم به زود منتشر خواهد شد.

ضمن سپاس از خداوند متعال که توفیق این کار را برای انجناب فراهم نمود، امیدوارم که این اثر مورد استفاده دانشجویان عزیز و محققان محترم قرار گیرد. مستدعی است تا هرگونه اشکال یا اشتباهی را به انجناب تذکر دهند تا در چاپ‌های بعدی اصلاح گردد.

لازم می‌دانم از زحمات معاون سابق پژوهشی دانشگاه جناب آقای دکتر سیدمجتبی ای که با جدیت پیگیر چاپ این اثر بودند و همچنین جناب آقایان دکتر سلمان‌نژاد معاون پژوهشی و دکتر میرزاخانی مدیرکل محترم نشر و دیگر همکاران این حوزه به ویژه آقایان دیبا، عبداللهی، روشنی، بصیری و رجبی که در به نتیجه رسیدن این اثر مساعدت لازم را مبذول داشتند، صمیمانه تشکر کنم.

چنین از زحمات هنرمندان گرافیک سرکار خانم افرا حسین‌زاده به عنوان صفحه‌آرا و سرکار خانم مرضیه رحیمی که جایگزینی و تنظیم متون فارسی در کاریکاتورهای این کتاب را تقبل زحمت نمودند، صمیمانه تقدیر و تشکر می‌کنم.

محمدتقی محبی

فهرست کلی فصول کتاب

هسته مرکزی کتاب

فصل ۱: گشت و گذاری به دور جهان ۲۹

فصل ۲: مروری بر این کتاب ۵۳

کوتاه مدت

فصل ۳: بازار کالا ۹۳

فصل ۴: بازارهای مالی (۱) ۱۲۵

فصل ۵: بازارهای کالا و مالی: مدل IS-LM ۱۵۵

فصل ۶: بازارهای مالی (۲) : مدل IS-LM توسعه یافته ۱۸۵

میان مدت

فصل ۷: بازار کار ۲۲۳

فصل ۸: منحنی فیلیپس، نرخ طبیعی بیکاری و تورم ۲۵۵

فصل ۹: از کوتاه مدت تا میان مدت : مدل IS-LM-PC ۲۸۳

بلند مدت

فصل ۱۰: حقایق رشد ۳۱۷

فصل ۱۱: پس انداز، انباشت سرمایه و تولید ۳۴۵

فصل ۱۲: پیشرفت و رشد فناوری ۳۷۹

فصل ۱۳: چالش‌های رشد ۴۰۹

بسط و توسعه مطالب کتاب (جلد دوم)

فصل ۱۴: بازارهای مالی و انتظارات

فصل ۱۵: انتظارات، مصرف و سرمایه‌گذاری

فصل ۱۶: انتظارات، تولید و سیاست

اقتصاد باز

فصل ۱۷: بازبودن در بازارهای کالا و مالی

فصل ۱۸: بازار کالا در اقتصاد

فصل ۱۹: تولید، نرخ بهره و نرخ ارز

فصل ۲۰: رژیم ای نرخ ارز

بازگشت به سیاست

فصل ۲۱: آیا باید سیاست‌گذاران را مهار کرد؟

فصل ۲۲: سیاست مالی : یک جمع‌بندی

فصل ۲۳: سیاست پولی : یک جمع‌بندی

سخن آخر

فصل ۲۴: داستان اقتصاد کلان

فهرست تفصیلی مطالب

۲۱	درباره نویسنده
۲۲	پیشگفتار
۲۷	هسته مرکزی کتاب

فصل ۱: گشت و گذاری به دور جهان

۳۰	۱-۱ بحران
۳۳	۲-۱ منطقه یورو
۳۴	• آیا می‌توان بیکاری اروپا را کاهش داد؟
۳۶	• یورو برای اعضای خود چه کرده است؟
۳۸	۳-۱ ایالات متحده
۳۹	• آیا سیاست‌گذاران ابزارهای لازم برای مدیریت رکود بعدی را دارند؟
۴۱	• از چه جهت رشد پایین بهره‌وری نگران کننده است؟
۴۲	۴-۱ چین
۴۶	۵-۱ چشم‌اندازی بر آینده
۵۰	پیوست ۱: از کجا می‌توان اعداد را پیدا کرد؟
۵۱	پیوست ۲: اقتصاددانان کلان چه می‌کنند؟

فصل ۲ مروری بر این کتاب

۵۴	۱-۲ تولید کل
۵۴	• تولید ناخالص داخلی: تولید و درآمد
۵۷	• تولید ناخالص داخلی اسمی و واقعی
۶۱	• تولید ناخالص داخلی: سطح در مقابل نرخ رشد تولید
۶۳	۲-۲ نرخ بیکاری
۶۴	• چرا اقتصاددانان به بیکاری اهمیت می‌دهند؟
۶۷	۳-۲ نرخ تورم
۶۷	• شاخص ضمنی تولید ناخالص داخلی
۶۸	• شاخص قیمت مصرف‌کننده

۶۹	• چرا اقتصاددانان به تورم اهمیت می‌دهند؟
۷۱	۲-۴ تولید، بیکاری و نرخ تورم: قانون اوکان و منحنی فیلیپس
۷۱	• قانون اوکان
۷۲	• منحنی فیلیپس
۷۴	۲-۵ کوتاه‌مدت، میان‌مدت و بلندمدت
۷۵	۲-۶ مروری بر این کتاب
۷۵	• هسته مرکزی کتاب
۷۶	• بسط‌های فصول کتاب
۷۶	• بازگشت به سیاست
۷۷	• سخن آخر
۸۶	پیوست ۱: اندازه‌گیری تولید ناخالص داخلی واقعی و شاخص‌های الگوی زنجیره‌ای

کوتاه‌مدت

فصل ۳ بازار کالا

۹۴	۳-۱ ترکیب تولید ناخالص داخلی
۹۶	۳-۲ تقاضا برای کالاها
۹۷	• مصرف (C)
۱۰۰	• سرمایه‌گذاری (I)
۱۰۰	• مخارج دولت (G)
۱۰۱	۳-۳ تعیین تولید تعادلی
۱۰۲	• با استفاده از روابط جبری
۱۰۳	• با استفاده از نمودار
۱۰۷	• کاربرد عبارت توصیفی
۱۰۷	• چه مدت طول می‌شد تا تولید تعدیل شود؟
۱۱۱	۳-۴ سرمایه‌گذاری برابر است با پس‌انداز: یک روش جایگزین برای تفکر در مورد تعادل بازار کالا
۱۱۳	۳-۵ آیا دولت قادر مطلق است؟ یک هشدار

فصل ۴ بازارهای مالی (۱)

۱۲۶	۱-۴ تقاضای پول
۱۲۹	• استخراج تقاضای پول
۱۳۱	۲-۴ تعیین نرخ بهره: قسمت اول
۱۳۱	• تقاضای پول، عرضه پول و نرخ بهره تعادلی
۱۳۴	• سیاست پولی و عملیات بازار باز
۱۳۴	• ترانزنامه بانک مرکزی
۱۳۵	• قیمت اوراق قرضه و بازده اوراق قرضه
۱۳۶	• بازگشت به عملیات بازار باز
۱۳۶	• انتخاب پول یا انتخاب نرخ بهره؟
۱۳۷	۳-۴ تعیین نرخ بهره: قسمت دوم
۱۳۷	• کاری که بانکها انجام می دهند
۱۳۹	• تقاضا و عرضه پول بانک مرکزی
۱۴۰	• تقاضای پول بانک مرکزی
۱۴۱	• تعادل در بازار پول بانک مرکزی
۱۴۲	• بازار وجوه فدرال و نرخ وجوه فدرال
۱۴۳	۴-۴ دام نقدینگی

فصل ۵ بازارهای کالا و مالی: مدل IS-LM

۱۵۶	۱-۵ بازار کالا و رابطه SI
۱۵۶	• سرمایه‌گذاری، فروش و نرخ بهره
۱۵۷	• تعیین تولید
۱۵۹	• استخراج منحنی IS
۱۶۰	• جابه‌جایی‌های منحنی IS
۱۶۱	۲-۵ بازارهای مالی و رابطه LM
۱۶۲	• پول واقعی، درآمد واقعی و نرخ بهره
۱۶۲	• استخراج منحنی LM
۱۶۴	۳-۵ کنار هم قرار دادن روابط IS و LM

۱۶۴	• سیاست مالی
۱۶۶	• سیاست پولی
۱۶۷	۴-۵ کاربرد یک سیاست ترکیبی
۱۷۳	۵-۵ چگونه مدل IS - LM با واقعیت‌ها مطابقت دارد؟

فصل ۶ بازارهای مالی (۲): مدل IS - LM توسعه یافته

۱۸۶	۱-۶ نرخ بهره اسمی در مقابل نرخ بهره واقعی
۱۸۹	• نرخ بهره اسمی و واقعی در ایالات متحده از سال ۱۹۷۸ تا کنون
۱۹۰	• نرخ بهره اسمی و واقعی: کرانه پایین صفر و کاهش تورم
۱۹۱	۲-۶ ریسک و صرف ریسک
۱۹۳	۳-۶ نقش واسطه‌های مالی
۱۹۴	• انتخاب اهرم
۱۹۵	• اهرم مالی و وام‌دهی
۱۹۶	• نقدشوندگی
۱۹۹	۴-۶ بسط مدل IS - LM
۲۰۱	• شوک‌های مالی و سیاست‌ها
۲۰۲	۵-۶ از یک مشکل مسکن تا یک بحران مالی
۲۰۳	• قیمت مسکن و وام‌های رهنی پُر خطر
۲۰۴	• نقش واسطه‌های مالی
۲۰۴	• اهرم مالی
۲۰۵	• اوراق بهادارسازی و عدم نقدشوندگی دارایی‌ها
۲۰۷	• تأمین مالی در مقیاس وسیع و نقدشوندگی بدهی‌ها
۲۰۸	• پیامدهای اقتصاد کلان
۲۰۹	• واکنش‌های سیاستی
۲۰۹	• سیاست‌های مالی
۲۱۰	• سیاست‌های پولی
۲۱۱	• سیاست‌های مالیاتی

میان مدت

فصل ۷ بازار کار

۲۲۴	۱-۷ گشت و گذاری در بازار کار
۲۲۴	• جریان‌های بزرگ کارگران
۲۲۸	۲-۷ جابه‌جایی و تغییرات در بیکاری
۲۳۰	۳-۷ تعیین دستمزد
۲۳۱	• چانه‌زنی
۲۳۲	• دستمزد کارایی
۲۳۴	• دستمزدها، قیمت‌ها و بیکاری
۲۳۵	• سطح قیمت مورد انتظار
۲۳۶	• نرخ بیکاری
۲۳۶	• سایر عوامل
۲۳۷	۴-۷ تعیین قیمت
۲۳۸	۵-۷ نرخ طبیعی بیکاری
۲۳۸	• رابطه تعیین دستمزد
۲۳۹	• رابطه تعیین قیمت
۲۴۰	• دستمزد واقعی تعادلی و بیکاری
۲۴۲	۶-۷ ما از اینجا به کجا می‌رویم
۲۵۱	پیوست: روابط تعیین دستمزد و قیمت در مقابل عرضه و تقاضای نیروی کار

فصل ۸ منحنی فیلیپس، نرخ طبیعی بیکاری و تورم

۲۵۶	۱-۸ تورم، تورم مورد انتظار و بیکاری
۲۵۹	۲-۸ منحنی فیلیپس و تحولات آن
۲۵۹	• منحنی فیلیپس اصلی
۲۶۰	• لنگرزدایی از انتظارات
۲۶۲	• تثبیت مجدد انتظارات
۲۶۴	۳-۸ منحنی فیلیپس و نرخ طبیعی بیکاری
۲۶۶	۴-۸ خلاصه و هشدارهای فراوان

۲۶۷	• تغییرات نرخ طبیعی در طول زمان
۲۶۷	• تغییرات نرخ بیکاری طبیعی در بین کشورها
۲۶۹	• تورم بالا و رابطه منحنی فیلیپس
۲۷۳	• تنزل قیمت‌ها و منحنی فیلیپس
۲۸۰	پیوست: استخراج رابطه بین تورم، تورم انتظاری و بیکاری

فصل ۹ از کوتاه مدت به میان مدت: مدل IS-LM-PC

۲۸۴	۹-۱ مدل IS-LM-PC
۲۸۹	۹-۲ از کوتاه مدت به میان مدت
۲۹۱	۹-۳ پیچیدگی‌ها و اینکه چگونه ممکن است همه چیز اشتباه پیش رود
۲۹۲	• کرانه پایین صفر و مارپیچ‌های کاهش تورم
۲۹۵	۹-۴ بازنگری مجدد در تحکیم مالی
۲۹۸	۹-۵ اثرات افزایش قیمت نفت
۳۰۰	• تأثیرات بر نرخ طبیعی بیکاری
۳۰۵	۹-۶ نتیجه‌گیری
۳۰۵	• کوتاه‌مدت در مقابل میان مدت
۳۰۵	• شوک‌ها و مکانیسم‌های انتشار

بلندمدت

فصل ۱۰ حقایق رشد

۳۱۹	۱۰-۱ اندازه‌گیری سطح استاندارد زندگی
۳۲۳	۱۰-۲ رشد در کشورهای ثروتمند از سال ۱۹۵۰:
۳۲۳	• افزایش چشمگیر استاندارد زندگی از سال ۱۹۵۰:
۳۲۶	• همگرایی تولید سرانه
۳۲۸	۱۰-۳ نگاهی گسترده ر به زمان و مکان
۳۲۸	• نگاهی به دو هزاره
۳۲۹	• نگاهی به سایر کشورها
۳۳۲	۱۰-۴ تفکر در مورد رشد: مبادی اولیه

۳۳۲	• تابع تولید کل
۳۳۳	• بازدهی نسبت به مقیاس و بازدهی نسبت به عوامل
۳۳۴	• تولید سرانه هر کارگر و سرمایه سرانه هر کارگر
۳۳۵	• منابع رشد

فصل ۱۱ پس‌انداز، انباشت سرمایه و تولید

۳۴۶	۱-۱۱ تعاملات بین تولید و سرمایه
۳۴۶	• اثرات سرمایه بر تولید
۳۴۸	• اثرات تولید بر انباشت سرمایه
۳۴۸	• تولید و سرمایه‌گذاری
۳۴۹	• سرمایه‌گذاری و انباشت سرمایه
۳۵۰	۲-۱۱ پیامدهای نرخ‌های پس‌انداز جایگزین
۳۵۰	• پویایی سرمایه و تولید
۳۵۵	• نرخ پس‌انداز و تولید
۳۵۸	• نرخ پس‌انداز و مصرف
۳۶۱	۳-۱۱ درک اهمیت موضوع
۳۶۳	• اثرات نرخ پس‌انداز بر تولید در حالت پایدار
۳۶۴	• اثرات پویای افزایش نرخ پس‌انداز
۳۶۶	• نرخ پس‌انداز ایالات متحده و قانون طلائی
۳۶۸	۴-۱۱ سرمایه فیزیکی در مقابل سرمایه انسانی
۳۶۸	توسعه تابع تولید
۳۷۰	• سرمایه انسانی، فیزیکی سرمایه و تولید
۳۷۱	• رشد درون‌زا
۳۷۶	پیوست: تابع تولید کاب-داگلاس و حالت پایدار

فصل ۱۲ پیشرفت و رشد فناوری

۳۸۰	۱-۱۲ پیشرفت فناوری و نرخ رشد
۳۸۰	• پیشرفت فناوری و تابع تولید

۳۸۲	• تعاملات بین تولید و سرمایه
۳۸۵	• پویایی سرمایه و تولید
۳۸۷	• بازگشت به اثرات نرخ پس‌انداز
۳۸۹	۱۲-۲ عوامل تعیین‌کننده پیشرفت فناوری
۳۸۹	• باروری فرآیند تحقیق
۳۹۱	• صیانت پذیری نتایج تحقیقات
۳۹۳	• نوآوری در مقابل تقلید
۳۹۴	۱۲-۳ نهادها، پیشرفت فناوری و رشد
۴۰۴	پیوست: نحوه اندازه‌گیری پیشرفت فناوری و کاربرد آن در چین

فصل ۱۳ چالش‌های رشد

۴۱۰	۱۳-۱ آینده پیشرفت فناوری
۴۱۱	۱۳-۲ ربات‌ها و بیکاری
۴۱۴	۱۳-۳ رشد، چرخه ریزش و نابرابری
۴۱۷	• افزایش نابرابری دستمزد
۴۱۸	• علل افزایش نابرابری دستمزد
۴۲۰	• نابرابری و ۱٪ برتر
۴۲۲	• رشد و نابرابری
۴۲۶	۱۳-۴ تغییر اقلیم و گرمایش جهانی

فهرست کادرهای « نمونه عینی »

۳۷	- منطقه یورو: یک تاریخچه کوتاه
۶۲	- تولید ناخالص داخلی واقعی، پیشرفت فناوری، و قیمت رایانه‌ها
۶۶	- بیکاری و شادکامی
۱۰۹	- ورشکستگی بانک برادران لمان، ترس از یک رکود بزرگ دیگر، و تغییرات در تابع مصرف
۱۱۵	- تناقض پس‌انداز
۱۲۸	- تله‌های معنایی: پول، درآمد و ثروت
۱۳۰	- دسته اسکناس ای یورو
۱۴۲	- آیا بیت کوین جایگزین دلار می‌شود؟
۱۴۶	- آیا ژاپن بالاخره بر دام نقدینگی غلبه خواهد کرد؟
۱۶۸	- بحران بدهی حاکمیت اروپا با تمرکز ویژه بر یونان طی سالهای (۲۰۱۰-۲۰۱۳):
۱۷۳	- کاهش کسری بودجه: خوب یا بد برای سرمایه‌گذاری؟
۱۹۷	- هجوم بانکی
۲۲۷	- آمارگیری ماهانه جمعیت استرالیا
۲۳۳	- از هنری فورد تا جف بزوس
۲۶۴	- نظریه پیش از واقعیت‌ها: میلتن فریدمن و ادموند فلیس
۲۶۸	- تغییرات در نرخ طبیعی بیکاری ایالات متحده از ۱۹۹۰
۲۷۰	- چه چیزی بیکاری اروپا را توضیح می‌دهد؟
۲۸۷	- قانون اوکان در طول زمان و کشورها
۲۹۴	- کاهش سطح قیمت‌ها در رکود بزرگ
۲۹۵	- تله تورم زدایی ژاپن
۳۰۳	- کاهش شدید قیمت نفت: چشم‌انداز جهانی
۳۲۱	- ساخت و ایجاد اعداد PPP

۳۲۴	- آیا پول منجر به خوشبختی می‌شود؟
۳۳۱	- رشد و تغییرات در استانداردهای زندگی در آسیای جنوب شرقی
۳۵۴	- انباشت سرمایه و رشد در فرانسه پس از جنگ جهانی دوم
۳۶۱	- تأمین اجتماعی، پس‌انداز و انباشت سرمایه در ایالات متحده
۳۶۷	- تشویق خانوارهای ایالات متحده برای پس‌انداز بیشتر
۳۹۱	- سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی، تغییرات فناورانه و رشد اقتصادی
۳۹۳	- شیوه‌های مدیریت: بُعد دیگری از پیشرفت فناوری
۳۹۵	- اهمیت نهادها: کره شمالی و کره جنوبی
۳۹۷	- چه چیزی پشت رشد چین نهفته است؟
۴۱۶	- آیا ربات و هوش مصنوعی به معنای نابودی مشاغل خواهند بود؟
۴۲۰	- نقش فناوری در کاهش نابرابری دستمزد در آمریکای لاتین در دهه ۲۰۰۰
۴۲۳	- نابرابری و ضریب جینی

درباره نویسنده

الیور بلنچارد (زاده ۲۷ دسامبر ۱۹۴۸) یک شهروند فرانسوی است، که بیشتر زندگی حرفه‌ای خود را در کمبریج ایالات متحده آمریکا گذرانده است. پس از اخذ مدرک دکتری خود در رشته اقتصاد در انستیتوی فناوری ماساچوست (MIT) در سال ۱۹۷۷، در دانشگاه هاروارد تدریس می‌کرد و در سال ۱۹۸۲ به MIT بازگشت. وی از سال ۱۹۹۸ تا سال ۲۰۰۳ رئیس گروه اقتصاد این دانشگاه بود.

وی در سال ۲۰۰۸ از MIT مرخصی گرفت و به عنوان مشاور اقتصادی و مدیر بخش تحقیقات صندوق بین‌المللی پول برگزیده شد.

از اکتبر سال ۲۰۱۵ تا کنون، عضو همکار ارشد فرد برگستون در انستیتوی اقتصاد بین‌المللی پترسون، در وانگتن است. (فرد برگستون نویسنده و مشاور سیاسی آمریکایی است. او پیش از این به عنوان دستیار امور اقتصادی بین‌المللی به هنری کیسینجر در شورای امنیت ملی و به عنوان دستیار دبیر امور بین‌الملل در وزارت خزانه‌داری ایالات متحده خدمت کرده است).

بلنچارد روی طیف گسترده‌ای از موضوعات کلان اقتصادی، از نقش یاست پولی گرفته تا ماهیت حباب‌های سوداگرانه، تا ماهیت بازار کار و عوامل تعیین‌کننده بیکاری، گشت و گذار در کشورهای کمونیستی سابق و نیروهای پشت پرده بحران جهانی اخیر کار کرده است. در این روند، وی با بسیاری از کشورها و سازمان‌های بین‌المللی همکاری داشته است.

وی نویسنده بسیاری از کتاب‌ها و مقالات از جمله یک کتاب درسی سطح تحصیلات میلی با مشارکت اتنلی فیشر است. او سردبیر گذشته فصلنامه اقتصاد، مجله سالانه اقتصاد کلان NBER، و سردبیر مؤسسه اقتصاد کلان AEI است. او همچنین عضو قبلی شورای انجمن اقتصادسنجی، معاون سابق

انجمن اقتصادی آمریکا و عضو آکادمی علوم آمریکا است. من از نوشتن این کتاب دو هدف اصلی داشتم:

■ **برای ایجاد ارتباط نزدیک با رویدادهای جاری اقتصادی کلان.** آنچه اقتصاد کلان را هیجان انگیز می‌کند، پرتوی است که در مورد اتفاقات بر سراسر جهان می‌افکند، از بحران اقتصادی بزرگ که از سال ۲۰۰۸ جهان را در بر گرفته، تا سیاست‌های پولی در ایالات متحده، مشکلات منطقه یورو و رشد چین. این وقایع - و بسیاری دیگر - در این کتاب، نه در پاورقی، بلکه در متن یا به تفصیل در کادرهایی جداگانه (مونه عینی: Focus Box) شرح داده شده است. هر کادر نشان می‌دهد که چگونه می‌توانید از مطالبی که آموخته‌اید، برای فهم این وقایع استفاده کنید. اعتقاد من این است که این کادرها نه تنها روح اقتصاد کلان را منتقل می‌کنند، بلکه آموزه‌های حاصل از مدل‌ها را تقویت می‌کنند و آنها را دقیق‌تر و درک آنها را راحت‌تر می‌نمایند.

■ **ارائه یک دیدگاه یکپارچه از اقتصاد کلان.** این کتاب بر اساس یک مدل اساسی ساخته شده است، مدلی که پیامدهای شرایط تعادل را در سه مجموعه از بازارها ترسیم می‌کند: **بازار کالاها، بازارهای مالی و بازار کار.** بسته به موضوع مورد بحث، بخش‌هایی از مدل مرتبط با موضوع با جزئیات بیشتری توسعه داده می‌شوند در حالی که از بخش‌های دیگر به سادگی عبور کرده و آن را به فرصت دیگری موکول می‌کنیم. اما مدل اساسی آن همیشه یکسان است. به این ترتیب، اقتصاد کلان را به عنوان یک کل منسجم و نه مجموعه‌ای از مدل‌ها خواهید دید. و شما قادر خواهید بود نه تنها رویدادهای اقتصاد کلان گذشته، بلکه همچنین رویدادهایی که در آینده رخ می‌دهند، را درک کنید.

حل چالش‌های یادگیری و آموزش

سازمان انعطاف پذیر

این کتاب در دو بخش اصلی سازمان یافته است: یک هسته مرکزی، و یک مجموعه از دو بسط یا افزونه ۱. مقدمه کتاب نیز قبل از هسته آمده است. این دو بسط با مروری بر نقش سیاست دنبال می‌شوند و در نهایت این کتاب با یک سخن آخر، به پایان می‌رسد. یک نمودار گردش کاری در زیر آمده که به راحتی می‌توانید ببینید که چگونه فصل‌ها سازماندهی شده‌اند و در ساختار کلی کتاب قرار می‌گیرند.

■ در فصل ۱ و ۲ حقایق اساسی و مسائل اقتصاد کلان معرفی شده است. فصل ۱ شما را به یک گردش اقتصادی به دور جهان می‌برد، از منطقه یورو، به ایالات متحده و چین. برخی از مدرسان ترجیح می‌دهند بعداً فصل ۱ را پوشش دهند، شاید بعد از فصل ۲، که مفاهیم اساسی را ارائه می‌دهد و مفاهیم کوتاه‌مدت، میان‌مدت و بلندمدت را بیان می‌کند و به خواننده یک مرور سریعی از کتاب می‌دهد.

در حالی که در فصل ۲ اصول اساسی حسابداری درآمد ملی آورده شده است، من یک شرح دقیقی از حساب‌های درآمد ملی را در پیوست ۱ در انتهای کتاب نیز قرار داده‌ام. این کار، سنگینی بار اولیه خواننده

را کاهش می‌دهد و امکان تلقی دقیق‌تری را در پیوست فراهم می‌کند.

■ فصل ۳ تا ۱۳ هسته ۱ ی کتاب را تشکیل می‌دهد. فصل ای ۳ تا ۶ در موضوعات کوتاه‌مدت تمرکز دارد. این چهار فصل تعادل در بازار کالا و در بازارهای مالی را مشخص می‌کند و از مدل اصلی استفاده شده برای مطالعه تحولات کوتاه‌مدت در تولید، یعنی مدل IS-LM استفاده می‌کنند. فصل ۶ جدید است و مدل اساسی IS-LM را برای در فتن نقش سیستم مالی گسترش می‌دهد. سپس از آن مدل برای توصیف آنچه در مرحله اولیه بحران اتفاق افتاده است، استفاده می‌کند.

■ فصل‌های ۷ تا ۹ روی میان مدت تمرکز دارد. فصل ۷ بر تعادل در بازار کار متمرکز است و مفهوم نرخ طبیعی بیکاری را معرفی می‌کند. فصل ۸ رابطه بین بیکاری و تورم را که به منح فیلیپس معروف است، استخراج و مورد بحث قرار می‌دهد. فصل ۹ مدل PC (IS-LM-PC مخفف منحنی فیلیپس) را توسعه می‌دهد که تعادل در بازار کالا، بازارهای مالی و بازار کار را در نظر می‌گیرد فصل ۹ نشان می‌دهد که چگونه می‌توان از این مدل برای درک تحولات فعالیت و تغییرات تورم، چه در کوتاه‌مدت و چه در میان‌مدت استفاده کرد.

■ فصل‌های ۱۰ تا ۱۳ بر بلندمدت تمرکز دارد. فصل ۱۰ حقایق را شرح می‌دهد که نشان دهنده تکاملی تولید در بین کشورها و در دوره‌های زمانی طولانی است. در فصل‌های ۱۱ و ۱۲ الگویی از رشد اقتصادی ارائه شده که نحوه انباشت سرمایه و پیشرفت فناوری، عوامل اصلی تعیین‌کننده رشد است. فصل ۱۳، که جدید است، بر چالش‌های رشد از نابرابری تا تغییرات آب و هوایی تمرکز دارد.

■ فصل‌های ۱۴ تا ۲۰ دو بسط اصلی را پوشش می‌دهد. فصل‌های ۱۴ تا ۱۶ بر نقش انتظارات در کوتاه‌مدت و میان‌مدت تمرکز دارد. انتظارات در اکثر تصمیمات اقتصادی نقش اصلی را بازی می‌کند و به طور ضمنی، در تعیین میزان تولید نیز نقش اساسی دارند.

فصل‌های ۱۷ تا ۲۰ به پیامدهای بازبودن اقتصادهای مدرن توجه دارد. فصل ۲۰ به پیامدهای رژیم‌های مختلف نرخ ارز، از نرخ‌های ارز انعطاف‌پذیر گرفته تا نرخ‌های ثابت ارز، هیئت ارزی و دلاری‌سازی می‌پردازد.

■ فصل‌های ۲۱ تا ۲۳ به سیاست‌های اقتصاد کلان باز برمی‌گردد. اگرچه در بیشتر ۲۰ فصل اول به طور مداوم سیاست اقتصاد کلان به یک روش یا روش‌های مختلف مورد بحث قرار می‌گیرد، اما هدف فصل ۲۱ تا ۲۳ این است که موضوعات را به هم وصل کنند. فصل ۲۱ به طور کلی نقش و حدود سیاست‌های اقتصاد کلان را بررسی می‌کند. در فصل‌های ۲۲ و ۲۳ سیاست‌های مالی و پولی بررسی می‌شود. برخی از مدرسان ممکن است بخواهند از بخش‌هایی از این فصل‌ها زودتر استفاده کنند. به عنوان مثال، به راحتی می‌توان بحث محدودیت بودجه دولت در فصل ۲۲ یا بحث هدف‌گذاری تورم

در فصل ۲۳ را به آینده موکول کرد.

■ فصل ۲۴ به عنوان یک خاتمه کتاب عمل می‌کند. این فصل اقتصاد کلان را با نمایش سیر تحول اقتصاد کلان در ۸۰ سال گذشته، بحث در مورد جهت‌های جاری تحقیق و دروس بحران برای اقتصاد کلان، در چشم‌انداز تاریخی آن قرار می‌دهد.

رئوس مطالب دوره جایگزین

در داخل سازمان گسترده کتاب، فرصت‌های زیادی برای سازمان‌دهی دوره جایگزین نیز وجود دارد. من فصل‌ها را کوتاه‌تر از حد معمول کتاب‌های درسی کرده‌ام و طبق تجربه من، بیشتر فصل‌ها را می‌توان در یک ساعت‌ونیم پوشش داد. چند مورد (برای مثال فصل ۵ و ۹) برای عمیق‌شدن بیشتر در موضوع، ممکن است به دو جلسه نیاز داشته باشد.

■ دوره‌های کوتاه مدت. (۱۵ جلسه درس یا کمتر)

یک دوره کوتاه می‌تواند با محوریت مقدمه و اصول بخش هسته اصلی سازمان‌دهی شود (فصل ۱۳ بدون هیچ آسیبی به پیوستگی مباحث کتاب، قابل حذف است). ارائه غیررسمی یک یا دو مورد از مباحث بسط، برای مثال فصل ۱۶ با موضوع انتظارات (که می‌تواند به صورت مستقل آموزش داده شود)، و فصل ۱۷ با موضوع اقتصاد باز، می‌تواند به عنوان ۱۱۴ جلسه، مورد استفاده قرار گیرد.

یک دوره کوتاه ممکن است مطالعه رشد (بلندمدت) را کنار بگذارد. در این حالت، دوره را می‌توان حول فصل‌های مقدماتی و فصل‌های ۳ تا ۹ در بخش هسته، تنظیم کرد. آنها مجموعاً ۹ جلسه را شامل می‌شود، و زمان کافی برای پوشش دادن مطالب، به عنوان مثال فصل ۱۶ با موضوع انتظارات، باقی می‌ماند، فصل‌های ۱۷ تا ۱۹ در مورد اقتصاد باز نیز در مجموع ۱۳ جلسه را به خود اختصاص می‌دهد.

■ دوره‌های طولانی‌تر (۲۰ تا ۲۵ جلسه درس)

یک دوره ترم کامل بیش از زمان کافی برای پوشش دادن به بخش هسته به علاوه یک یا هر دو بسط کتاب و مرور مباحث سیاست، به شما فرصت لازم را می‌دهد. بسط‌های کتاب مستلزم آگاهی از بخش هسته کتاب است، با این وجود عمدتاً مستقل هستند. با توجه به این انتخاب، ترتیبی که آنها به بهترین نحو تدریس می‌شوند، احتمالاً همان ترتیبی است که در این کتاب ارائه شده‌اند. مطالعه نقش انتظارات ابتدا به دانشجویان کمک می‌کند تا شرایط برابری بهره و ماهیت بحران‌های نرخ ارز را درک کنند.

ویژگی‌های نوآورانه

من به این اطمینان رسیده‌ام که هرگز نتیجه نظری یک موضوع را بدون ارتباط آن با دنیای واقعی ارائه ندهم. علاوه بر بحث در مورد حقایق در خود متن کتاب، من تعداد زیادی کادر عینی نوشته‌ام،

که در مورد وقایع یا رویدادهای کلان اقتصادی، از سراسر جهان بحث می‌کند. بسیاری از آنها در این نسخه جدید کتاب هستند.

من سعی کرده‌ام برخی از تعاملات دانشجوی و مدرس را که در کلاس درس اتفاق می‌افتد، با استفاده از یادداشتهایی در حاشیه متن اصلی، ایجاد کنم. یادداشتهای حاشیه‌ای گفتگویی را با خواننده ایجاد می‌کند و با این کار، قسمت‌های دشوارتر را هموار می‌کند و درک عمیق‌تری از مفاهیم و نتایج حاصل از آن می‌دهد.

برای دانشجویانی که می‌خواهند کاوش بیشتری در اقتصاد کلان داشته باشند، من دو ویژگی زیر را معرفی کردم:

■ پیوست‌های کوتاه برخی از فصل‌ها، نکاتی که در آن فصل گفته می‌شود را به تفصیل شرح داده است.

■ بخش «مطالب بیشتری برای مطالعه» در انتهای هر فصل‌ها، نشان می‌دهد که در کجا می‌توان اطلاعات بیشتری شامل آدرس‌های اینترنتی کلیدی را پیدا کرد.

فصل با خلاصه‌ای یک یا دو جمله‌ای در پایان مقدمه آن فصل شروع می‌شود و با سه روش برای اطمینان از فهم شدن مطالب، هر فصل به پایان می‌رسد:

■ خلاصه‌ای از نکات اصلی فصل.

■ فهرستی از واژگان کلیدی.

■ یک سری از تمرینات در آخر هر فصل. تمرینات «مرور سریع مطالب» آسان است. تمرینات «تلاش ذهنی عمیق‌تر» کمی سخت‌تر است، و «کاوش بیشتر» که معمولاً یا به دسترسی به اینترنت یا استفاده از یک برنامه صفحه گسترده نیاز دارد.

■ فهرستی از نمادها در صفحات آخر کتاب، یادآوری معنی نمادهای مورد استفاده در متن را آسان می‌کند.

آنچه در این نسخه جدید است

فصل ۱۳ جدید در مورد چالش‌های رشد. موضوعات عبارتند از اینکه آیا معرفی ربات‌ها منجر به بیکاری گسترده، می‌شود یا خیر؟ همچنین رابطه بین رشد و نابرابری، و چالش‌های تغییرات آب و هوایی.

فصل ۸ تجدید نظر شده در مورد منح پس که منعکس‌کننده یک تغییر عمده در اقتصاد ایالات متحده است. منحنی فیلیپس در حال حاضر رابطه‌ای بین تورم و بیکاری است نه بین تغییر تورم و بیکاری.

فصل ۹ تجدید نظر شده نشان می‌دهد که چگونه تغییرات در رابطه منحنی فیلیپس به تغییرات سیاست پولی منجر شده است.

یک پیوست جدید در فصل ۱ «اقتصاددانان کلان چه کار می‌کنند؟» به شما این حس را می‌دهد که اگر بخواهید در اقتصاد کلان تخصص داشته باشید، چه مشاغلی را می‌توانید دنبال کنید.

کارهای نمونه عینی به روز شده عبارتند از:

- جدید! آیا بیت کوین جایگزین دلار می‌شود؟ (فصل ۴)
- از هنری فورد تا جف بزوس (فصل ۷)
- جدید! رشد و تغییرات در استانداردهای زندگی در آسیای جنوب شرقی (فصل ۱۰)
- جدید! تشویق خانوارهای ایالات متحده برای پس‌انداز بیشتر (فصل ۱۱)
- چه چیزی پشت رشد چین نهفته است؟ (فصل ۱۲)
- عدم قطعیت و نوسانات (فصل ۱۶)
- جدید! چین و سه گانه ماندل-فلمینگ (فصل ۱۹)

تقدیر و تشکر

این کتاب مدیون افراد بسیاری است. آنها فراتر از وظیفه خود به من کمک کرده‌اند و هریک تغییری در کتاب ایجاد نمودند که از همه آنها تقدیر و تشکر دارم.

اولیور بلانچارد

واشنگتن، نوامبر ۲۰۱۹

مقدمه :

دو فصل اول این کتاب شما را با مسائل و رویکرد اقتصاد کلان آشنا می‌کند.

فصل ۱

فصل اول شما را به یک گشت‌وگذار اقتصادی کلان در جهان می‌برد. این کار با نگاهی به بحران‌های اقتصادی آغاز می‌شود که از اواخر دهه ۲۰۰۰ اقتصاد جهان را متأثر کرد. این تور سپس در هر یک از قدرت‌های مهم اقتصادی جهان توفقی خواهد داشت: ایالات متحده، منطقه یورو و چین

فصل ۲

فصل دوم به مرور کلی مباحث این کتاب می‌پردازد. این فصل سه متغیر اصلی اقتصاد کلان را تعریف می‌کند: تولید، بیکاری و تورم. سپس سه دوره زمانی که این کتاب بر اساس آن تنظیم شده است را معرفی می‌کند: کوتاه‌مدت، میان‌مدت و بلندمدت.

گشت و گذاری به دور جهان

اقتصاد کلان چیست؟ بهترین روش برای پاسخ‌گویی این نیست که به شما یک تعریف رسمی ارائه کنم، بلکه راه مناسب‌تر آن است که شما را به یک گشت‌وگذار اقتصادی به دور جهان برده تا هم تحولات اصلی اقتصادی و هم مسائلی را که باعث ربودن خواب از چشم اقتصاددانان کلان و سیاست‌گذاران کلان اقتصادی می‌شود، را توصیف کنم.

البته در زمان نگارش این کتاب (آغاز سال ۲۰۱۹)، سیاست‌گذاران بهتر از چند سال پیش خوابیده‌اند. در سال ۲۰۰۸، اقتصاد جهان وارد یک بحران بزرگ اقتصاد کلان شد که عمیق‌ترین بحران از زمان رکود بزرگ بود. رشد تولید جهانی که به طور معمول ۴ تا ۵ درصد در سال بود، در واقع در سال ۲۰۰۹ منفی شد. از آن زمان به بعد رشد اقتصادی مثبت شد و اقتصاد جهان تا حد زیادی بهبود یافت. اما این بحران که اکنون به عنوان **بحران بزرگ مالی** شناخته می‌شود، زخم‌های متعددی بر جای گذاشته است و برخی نگرانی‌ها همچنان باقی است.

هدف من در این فصل این است که شما این وقایع و برخی از مسائل اقتصاد کلان که امروزه کشورهای مختلف با آن روبرو هستند، را درک کنید. من ابتدا با مروری بر بحران ۲۰۰۸ شروع می‌کنم و سپس بر سه قدرت اصلی اقتصادی جهان تمرکز می‌کنم: ایالات متحده، منطقه یورو و چین.

بخش ۱-۱ به بررسی بحران می‌پردازد.

بخش ۱-۲ به منطقه یورو می‌پردازد.

بخش ۱-۳ به ایالات متحده می‌پردازد.

بخش ۱-۴ به چین می‌پردازد.

بخش ۱-۵ نتیجه‌گیری می‌کند و چشم‌اندازی به آینده خواهد داشت.

این فصل را همان طوری بخوانید که گویا مقاله‌ای را در یک روزنامه می‌خوانید. نگران معنی دقیق کلمات و یا درک دقیق استدلال‌ها نباشید: کلمات و اصطلاحات تعریف می‌شوند و استدلال‌ها در فصل‌های بعدی توسعه خواهند یافت. این فصل را به عنوان پیش‌زمینه‌ای در نظر بگیرید که قصد دارد شما را با مسائل اقتصاد کلان آشنا کند. اگر از خواندن این فصل لذت ببرید، احتمالاً از خواندن این کتاب نیز لذت خواهید برد. در واقع، پس از خواندن کتاب، دوباره به این فصل بازگردید و ببینید در مورد این مسائل چه دیدگاهی دارید، و قضاوت کنید که در مطالعه اقتصاد کلان چقدر پیشرفت کرده‌اید.

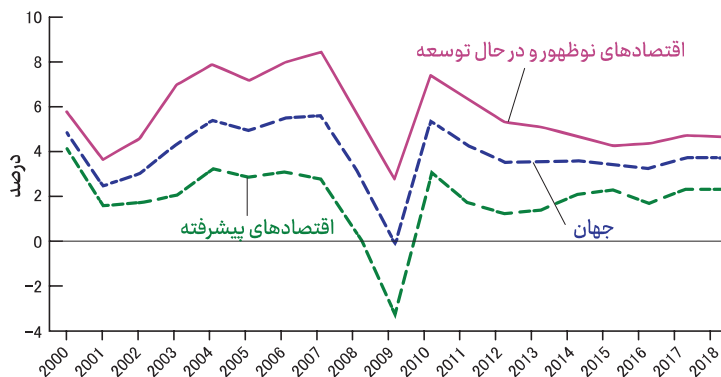
▶ اگر این کار را نکردید، لطفاً عذرخواهی‌مرا بپذیرید!

اگر بخواهید یک پیام اساسی از این فصل را به خاطر بسپارید، باید این باشد: اقتصادها، مانند مردم، بیمار می‌شوند - بیکاری بالا، رکود، بحران‌های مالی، رشد پایین. اقتصاد کلان به این موضوع می‌پردازد که چرا این موارد اتفاق می‌افتد و در مورد آنها چه کاری می‌توان انجام داد. ◀◀◀

۱-۱ بحران‌ها

نمودار ۱-۱ نرخ رشد تولید را به طور جداگانه برای اقتصاد جهانی، برای اقتصادهای پیشرفته، و برای اقتصادهای نوظهور و در حال توسعه، از سال ۲۰۰۰ به بعد نشان می‌دهد. همان‌طور که می‌بینید، از سال ۲۰۰۰ تا ۲۰۰۷، اقتصاد جهانی دارای یک رونق پایدار بود. متوسط رشد سالانه تولید جهانی ۴٫۵٪ بود، اقتصادهای پیشرفته (گروه ۳۰ یا تقریباً ثروندترین کشورهای جهان) با رشد ۲٫۷٪ در سال، و سایر اقتصادها (حدود ۱۵۰ کشور دیگر جهان) با رشد سریع‌تر ۶٫۶٪ در سال روند خود را طی می‌کردند.

با این حال، در سال ۲۰۰۷، نشانه‌هایی ظاهر شد، مبنی بر اینکه این گسترش و توسعه به پایان خود نزدیک می‌شود. قیمت مسکن ایالات متحده که از سال ۲۰۰۰ دو برابر شده بود، شروع به کاهش کرد. اقتصاددانان نگران شدند. خوش‌بینان معتقد بودند، اگرچه پایین آمدن قیمت مسکن ممکن است منجر به کاهش ساخت مسکن و هزینه‌های کمتر توسط مصرف‌کنندگان شود، اما فدرال رزرو (بانک مرکزی ایالات متحده که به اختصار Fed نامیده می‌شود) می‌تواند برای تحریک تقاضا و جلوگیری از رکود، نرخ بهره را کاهش دهد بدینسان معتقد بودند که کاهش نرخ بهره ممکن است برای حفظ تقاضا کافی نباشد و ایالات متحده ممکن است دچار یک رکود کوتاه شود.

شکل ۱-۱

نرخ رشد تولید برای اقتصاد جهانی، اقتصادهای پیشرفته و اقتصادهای نوظهور و در حال توسعه، ۲۰۱۸-۲۰۰۰

Source: World Economic Outlook Database, July 2018. NGDP_RPCH.A

معلوم شد که حتی افراد بدبین نیز به اندازه فی بدبین نبودند. با ادامه روند نزول قیمت مسکن، مشخص شد که مشکلات عمیق‌تر هستند. بسیاری از وام‌هایی که در دوره قبلی به آنها داده شده بود، بی کیفیت بودند. بسیاری از وام‌گیرندگان که بیش از حد وام گرفته بودند و به طور فزاینده‌ای قادر به پرداخت اقساط ماهانه وام‌های خود نبودند و با کاهش قیمت مسکن، ارزش

وام مسکن آنها اغلب از قیمت خانه فراتر می‌رفت و به آنها انگیزه‌ای برای نکول می‌داد. البته این قضیه، بدترین اتفاق نبود، بلکه علاوه بر آن: بانک‌هایی که وام‌های مسکن را صادر کرده بودند، اغلب آنها را با هم در اوراق بهادار جدید بسته‌بندی کرده و سپس این اوراق را به صورت یکجا به بانک‌ها و دیگر سرمایه‌گذاران فروختند. این اوراق اغلب در اوراق بهادار جدید و غیره دوباره بسته‌بندی شده بودند. نتیجه این شد که بسیاری از بانک‌ها به جای نگه‌داشتن وام مسکن، خود این اوراق را در اختیار داشتند که آنقدر پیچیده بودند که ارزیابی ارزش آنها تقریباً غیرممکن بود.

▶ منظور از "بانک" در اینجا "بانک و سایر مؤسسات مالی" است. اما نوشتن آن خیلی طولانی است و من نمی‌خواهم در فصل ۱ به این پیچیدگی‌ها بپردازم

این پیچیدگی و عدم شفافیت، کاهش قیمت مسکن را به یک بحران بزرگ مالی تبدیل کرد، تحولی که اندکی از اقتصاددانان انتظار آن را داشتند. بانک‌ها که از کیفیت دارایی‌های سایر بانک‌ها در ترازنامه خود آگاهی نداشتند، از ترس اینکه بانکی که به آنها وام داده‌اند، نتواند بدهی خود را بازپرداخت کند، تمایلی نداشتند که به یکدیگر وام دهند. قادر نبودن به گرفتن وام و دارایی‌هایی با ارزش نامشخص، بسیاری از بانک‌ها را با مشکل مواجه کرد. در ۱۵ سپتامبر ۲۰۰۸، یک بانک بزرگ، به نام‌های **برادران لمان** ورشکست شد.

▶ Lehman Brothers

اثرات این جریان ناگهانی و مهیج بود. از آنجا که ارتباط بین لمان و سایر بانک‌ها بسیار مبهم بود، بسیاری از بانک‌های دیگر نیز در معرض خطر ورشکستگی قرار گرفتند. برای چند هفته به نظر می‌رسید که ممکن است کل سیستم مالی سقوط کند.

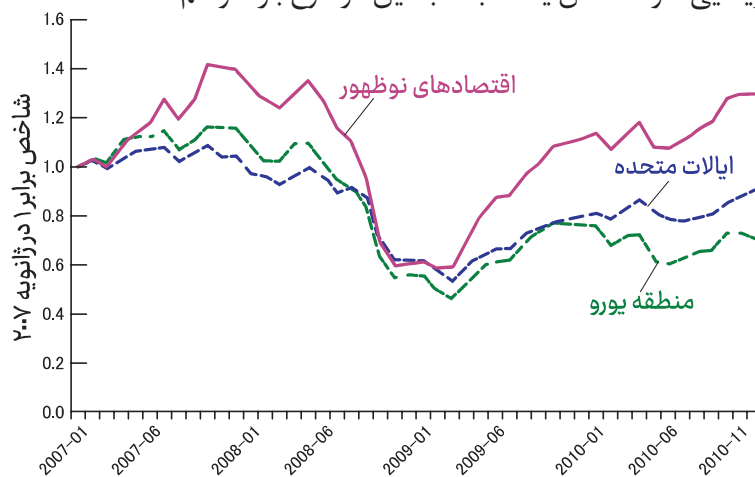
▶ من کار خود را به عنوان اقتصاددان ارشد در صندوق بین‌المللی پول، دو هفته قبل از ورشکستگی لمان، شروع کردم. من با یک منحنی شیب‌دار یادگیری روبرو شدم.

این بحران مالی به سرعت به یک بحران اقتصادی بزرگ تبدیل شد. قیمت سهام سقوط کرد. نمودار ۱-۲ تحلیلی سه شاخص قیمت سهام را برای ایالات متحده، برای منطقه یورو و اقتصادهای در حال ظهور از ابتدای ۲۰۰۷ تا پایان ۲۰۱۰ ترسیم می‌کند. این شاخص‌ها در ژانویه ۲۰۰۷ برابر با ۱ تعیین شده‌اند. توجه داشته باشید که تا پایان سال ۲۰۰۸، قیمت سهام نیم یا بخش بیشتری از ارزش خود را نسبت به اوج قبلی خویش از دست داده بود همچنین توجه داشته باشید که علیرغم آنکه بحران از ایالات متحده سرچشمه گرفته است، قیمت سهام اروپا و بازارهای نوظهور به اندازه هم‌تایان آمریکایی خود کاهش یافت. بعداً به این موضوع باز خواهیم گشت.

شکل ۱-۲

قیمت سهام در ایالات متحده، منطقه یورو و اقتصادهای نوظهور ۲۰۰۷-۲۰۱۰

Source: Haver Analytics USA(S111ACD), Eurogroup (S023ACD), all emerging markets (S200ACD), all monthly averages

با کاهش قیمت مسکن و سقوط قیمت سهام و نگرانی از اینکه این بحران ممکن است آغاز یک رکود بزرگ دیگر باشد، مردم مصرف خود را به شدت کاهش دادند. شرکت‌ها با نگرانی در مورد فروش و عدم اطمینان از آینده، سرمایه‌گذاری خود را به شدت کاهش دادند. با کاهش قیمت مسکن و خانه‌های خالی فراوان در بازار، تعداد بسیار کمی خانه جدید ساخته شد. علی‌رغم اقدامات شدید فدرال رزرو، که نرخ بهره را به صفر کاهش داد و دولت ایالات متحده که مالیات را کاهش و هزینه‌ها را افزایش داد، هم تقاضا و هم تولید کاهش یافت. در سه ماهه سوم سال ۲۰۰۸، رشد تولید ایالات متحده منفی شد و در سال ۲۰۰۹ به همین رو باقی ماند.

شاید کسی می‌توانست امیدوار باشد که این بحران تا حد زیادی در ایالات متحده مهار شود. در حالی که شکل‌های ۱-۱ و ۲-۱ هر دو نشان می‌دهد که چنین نبوده است. بحران ایالات متحده به سرعت به یک بحران جهانی تبدیل شد. کشورهای دیگر از طریق دو کانال تحت تأثیر این بحران قرار رفتند:

کانال اول تجارت بود. با کاهش مخارج مصرف‌کنندگان و شرکت‌های آمریکایی، بخشی از این بحران، به کاهش واردات کالاهای خارجی توسط آمریکا مربوط می‌شود. با نگاهی به این موضوع از دیدگاه کشورهای صادرکننده به ایالات متحده، صادرات کاهش یافت و به نوبه خود تولید آنها نیز کاهش یافت.

کانال دوم مالی بود. بانک‌های ایالات متحده که به شدت به منابع مالی در ایالات متحده نیاز داشتند، وجوه خود در دیگر کشورها را به کشور خود بازگرداندند و بدین صورت مشکلاتی را برای بانک‌های این کشورها ایجاد کردند. وقتی این بانک‌ها به مشکل برخوردند، وام‌دهی این بانک‌ها متوقف شد و نجر به کاهش مخارج و تولید این کشور شد. همچنین، در تعدادی از کشورهای اروپایی، دولت‌ها سطح بالایی از بدهی‌ها را انباشته کرده بودند و اکنون کسری بودجه زیادی داشتند. سرمایه‌گذاران مالی نیز نگران این امر بودند که آیا بدهی‌ها قابل بازپرداخت است و به همین جهت درخواست نرخ‌های بهره بسیار بالاتری را داشتند. دولت‌ها در مواجهه با آن نرخ‌های بالای بهره، از طریق ترکیبی از مخارج کمتر و مالیات‌های بالاتر، به شدت کسری مالی خود را کاهش دادند. این امر به نوبه خود جبر به کاهش بیشتر تقاضا و تولید شد. در اروپا، کاهش تولید به حدی بد بود که این جنبه خاص از بحران، نام بحران یورو را به خود اختصاص داد. به طور خلاصه، رکود اقتصادی ایالات متحده به رکود جهانی تبدیل شد. تا سال ۲۰۰۹، متوسط رشد در اقتصاد ای پیشرفته ۳/۴ - بود که با کمترین میزان رشد سالانه از زمان رکود بزرگ مواجه بود. رشد در اقتصادهای در حال ظهور و در حال توسعه، مثبت باقی مانده بود، اما ۳/۵ درصد کمتر از متوسط ۲۰۰۰-۲۰۰۷ بود.

از آن زمان، به لطف سیاست‌های شدید پولی و مالی و به دلیل کندی ترمیم سیستم مالی، اکثر اقتصادها تغییر کرده‌اند. همانطور که در نمودار ۱-۱ مشاهده می‌کنید، رشد در کشورهای پیشرفته در سال ۲۰۱۰ مثبت شده و از آن زمان به بعد، همچنان مثبت باقی مانده است. با این حال بهبودی اوضاع، هم بی‌تأثیر و هم نابرابر بود. در برخی از کشورهای پیشرفته، به ویژه ایالات متحده، بیکاری تقریباً به سطح قبل از بحران بازگشته است. با این وجود منطقه یورو هنوز در تلاش است. رشد در اروپا مثبت اما کم است و بیکاری همچنان بالا است. رشد در اقتصادهای نوظهور و در حال توسعه نیز بهبود یافته است، اما همانطور که در نمودار ۱-۱ مشاهده می‌کنید، نسبت به قبل از بحران کمتر است و از سال ۲۰۱۰ به طور مداوم کاهش یافته است.

پس از تنظیم این صحنه، اجازه دهید اکنون شما را به گشت و گذاری در سه قدرت اصلی اقتصادی در جهان، یعنی منطقه یورو، ایالات متحده و چین ببرم.

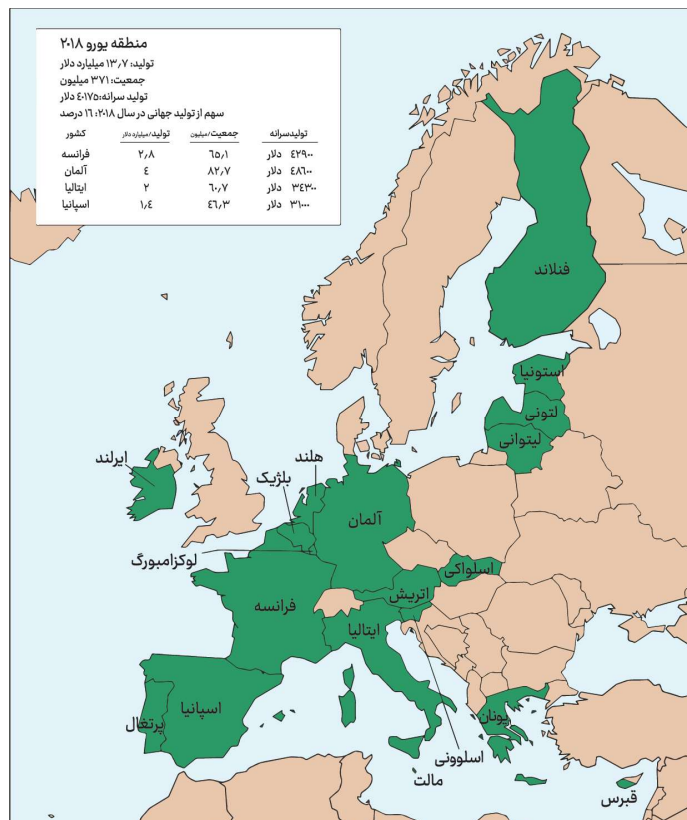
۱-۲ منطقه یورو

در سال ۱۹۵۷، شش کشور اروپایی تصمیم گرفتند یک بازار مشترک اروپایی تشکیل دهند - یک منطقه اقتصادی که در آن افراد، کالاها و خدمات بتوانند آزادانه تردد کنند. از آن زمان، ۲۲ کشور دیگر به این مجموعه ملحق شدند که مجموع آنها را به ۲۸ کشور رساند. این گروه اکنون تحت عنوان **اتحادیه اروپا** یا به اختصار EU شناخته می‌شود. و دامنه آن فراتر از مسائل اقتصادی است. در سال ۲۰۱۶، بریتانیا یک همه پرسی برگزار کرد که در آن به دولت دستور خروج از اتحادیه داده شد. در این مقطع، تعداد کشورهای عضو اتحادیه اروپا به ۲۷ کشور کاهش یافته است. بریتانیا در ۳۱ ژانویه ۲۰۲۰ از اتحادیه اروپا خارج شد.

▶ تا چند سال پیش، نام رسمی اتحادیه اروپا، جامعه اروپا (European Community: EC) بود. ممکن است هنوز با آن نام روبرو شوید. EC اکنون مخفف کمیسیون اروپا (European Commission)، بازوی اجرایی اتحادیه اروپا است.

در سال ۱۹۹۹ اتحادیه اروپا تصمیم گرفت گامی فراتر برود و فرآیند جایگزینی واحد پول ملی را با یک واحد پول رایج به نام **یورو** آغاز کرد تنها ۱۱ کشور در آغاز شرکت کردند. از آن زمان تاکنون، ۸ نفر دیگر به آن ملحق شده‌اند. در حال حاضر ۱۹ کشور به این منطقه پولی مشترک که به **منطقه یورو** معروف است، تعلق دارند.

▶ این منطقه همچنین با نام‌های "Eurozone" یا "Euroland" خوانده می‌شود. اولی خیلی تکنوکراتیک به نظر می‌رسد و دومی آدم را به یاد دیزنی‌لند می‌اندازد. از آنها دوری خواهیم کرد.

شکل ۱-۳
منطقه یورو، ۲۰۱۸

همانطور که از اعداد شکل ۱-۳ مشاهده می‌شود، منطقه یورو یک قدرت اقتصاد قوی است. با نرخ جاری مبادله بین یورو و دلار، تولید آن برابر با دو سوم تولید ایالات متحده است. (در کل اتحادیه اروپا دارای تولیدی برابر با ۹۰ درصد تولید ایالات متحده است.)

رشد، بیکاری و تورم در منطقه یورو، ۱۹۹۰-۲۰۱۸				جدول ۱-۱
درصد	۱۹۹۰-۲۰۰۷ (میانگین)	۲۰۰۸-۲۰۰۹ (میانگین)	۲۰۱۰-۲۰۱۷ (میانگین)	۲۰۱۸
نرخ رشد تولید	۲/۱	-۲	۱/۳	۲
نرخ بیکاری	۹/۴	۸/۶	۱۰/۶	۸/۳
نرخ تورم	۲/۱	۱/۵	۱	۱/۵
نرخ رشد تولید: نرخ رشد سالانه تولید (GDP). نرخ بیکاری: متوسط در طول سال. نرخ تورم: نرخ سالانه تغییر سطح قیمت‌ها (شاخص ضمنی تولید ناخالص داخلی).				
۲۰۱۸ Source: IMF, World Economic Outlook, October				

جدول ۱-۱ اعداد رشد تولید، نرخ بیکاری و نرخ تورم را برای سال‌های ۱۹۹۰-۲۰۰۷، ۲۰۰۸-۲۰۰۹، ۲۰۱۰-۲۰۱۷ و ۲۰۱۸ نشان می‌دهد. همانطور که در ایالات متحده، مرحله حاد بحران، ۲۰۰۸-۲۰۰۹، با رشد منفی مشخص شد؛ در حالی که ایالات متحده بهبود یافت، رشد در منطقه یورو همچنان ضعیف باقی ماند. در واقع، گرچه این ضعف در این جدول نشان داده نشده است، رشد در هر دو سال ۲۰۱۲ و ۲۰۱۳ منفی بود. لکن در منطقه یورو اکنون افزایش یافته است و در سال ۲۰۱۸ به ۲ درصد رسیده است، اما نرخ بیکاری همچنان بالاست و ۸/۳ درصد است. تورم بسیار پایین است و کمتر از هدف ۲ درصدی بانک مرکزی اروپا (ECB) است.

منطقه یورو امروز با دو مسئله اصلی روبرو است. اولین مورد نحوه کاهش بیکاری است. دوم این که آیا و چگونه می‌تواند به عنوان یک منطقه دارای پول رایج مشترک، به صورت مؤثر عمل کند. بیایید به ترتیب به این دو موضوع بپردازیم.

آیا می‌توان بیکاری اروپا را کاهش داد؟

متوسط نرخ بالای بیکاری در منطقه یورو، یعنی ۸/۳ درصد در سال ۲۰۱۸، تغییرات زیادی را در کشورهای یورو پنهان می‌کند. از یک سو، یونان و اسپانیا به ترتیب دارای نرخ بیکاری ۲۰ درصد و ۱۵ درصد هستند. از سوی دیگر، نرخ بیکاری در آلمان نزدیک به ۳ درصد است. در حد وسط این دو طیف، کشور آبی مانند فرانسه و ایتالیا قرار دارند که نرخ بیکاری آنها به ترتیب ۹ و ۱۱ درصد است. بنابراین، نحوه کاهش بیکاری باید متناسب با ویژگی‌های هر کشور باشد.

برای نشان دادن پیچیدگی مسائل، توجه کردن به کشوری با بیکاری بالا مفید است. به عنوان مثال کشور اسپانیا. نمودار ۱-۴ تحول چشمگیر نرخ بیکاری اسپانیا را از سال ۱۹۹۰ نشان می‌دهد. پس از یک رونق طولانی که از اواسط دهه ۱۹۹۰ شروع شد، نرخ بیکاری از نزدیک به ۲۵ درصد در سال ۱۹۹۴ به ۸ درصد در سال ۲۰۰۷ کاهش یافت. اما با این بحران، بیکاری دوباره افزایش یافت و

در سال ۲۰۱۳ از ۲۵ درصد گذشت. این بحران از آن زمان تاکنون کاهش یافته است، اما همچنان در مرز ۱۵ درصد است.

این نمودار دو نتیجه زیر را نشان می‌دهد:

■ بخشی از نرخ بالای بیکاری امروز احتمالاً هنوز ناشی از بحران و سقوط ناگهانی تقاضا است که در بخش اول به آن پرداختیم. رونق مسکن به سقوط مسکن تبدیل شد، به علاوه افزایش ناگهانی نرخ بهره، افزایش بیکاری را از سال ۲۰۰۸ آغاز کرد. می‌توان امیدوار بود که در نهایت تقاضا همچنان افزایش یابد و بیکاری بیشتر کاهش یابد.

■ حتی در اوج رونق، نرخ بیکاری در اسپانیا هرگز به زیر ۸ درصد، یعنی تقریباً سه برابر نرخ بیکاری در آلمان امروز نرسید. این امر نشان می‌دهد که مشکلاتی بیشتر از بحران و کاهش تقاضا، در کار است. این واقعیت که در بیشتر ۲۰ سال گذشته، بیکاری از ۱۰ درصد فراتر رفته است، نشان دهنده مشکلاتی در بازار کار است. چالش این است که دقیقاً این مشکلات را ناسایی کنیم.

شکل ۱-۴

بيکاری در اسپانیا از سال ۱۹۹۰
Source: International
Monetary Fund, World
Economic Outlook, Octo-
ber 2018

برخی از اقتصاددانان معتقدند مشکل اصلی این است که کشورهای اروپایی بیش از حد از کارگران حمایت می‌کنند. برای پیش‌گیری از دست دادن شغل کارگران، اخراج کارگران را برای بنگاه‌ها گران و پُر هزینه می‌کنند. یکی از نتایج ناخواسته این سیاست، بازدارندگی بنگاه‌ها از استخدام کارگر و در نتیجه افزایش بیکاری است. همچنین، برای حمایت از کارگرانی که بیکار می‌شوند، دولت‌های اروپایی بیمه بیکاری سخاوتمندانه‌ای ارائه می‌کنند. اما با انجام این کار، انگیزه بیکاران برای اشتغال سریع را کاهش می‌دهند، و این نیز بیکاری را افزایش می‌دهد. این اقتصاددانان استدلال می‌کنند که راه حل این است: حمایت کمتر از بیکاران، از بین بردن انعطاف ناپذیری‌های بازار کار و پذیرش نهادهای بازار کار به سبک ایالات متحده. این کاری است که انگلستان تا حد زیادی انجام داده و به همین دلیل نرخ بیکاری آن پایین است.

دیگران، و این شامل من نیز می‌شود، بیشتر شک دارند. آنها به این واقعیت اشاره می‌کنند که بیکاری در همه جای اروپا زیاد نیست. با این